

LAB-AMMATTIKORKEAKOULUN AUDITOINTI

Tekijät **Jaakko Hallila, Liisa Postareff, Isabella Lindberg, Hilla Vuori & Mira Huusko.**

LAB-ammattikorkeakoulun itsearviointiraportti (toim.) Merja Heino, Minna Suutari & Tanja Matikainen.

Auditointivuosi **2024**, Karvin julkaisu **24:2024**

Kieli **Suomi**

ISBN **978-952-206-878-1 pdf**

2.2 Vaikuttava tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta sekä taiteellinen toiminta

- Korkeakoulun itsearviointi

Vaikuttavuutta arvioidaan ja mitataan monipuolisin keinoin

TKI-toiminnan ja taiteellisen toiminnan vaikuttavuutta arvioidaan strategiaan pohjautuvilla määrällisillä ja laadullisilla mittareilla. Keskeisiä seurantamittareita ovat TKI-rahoituksen määrällinen kehitys, julkaisutoiminnan kehitys ja taiteellinen kilpailutoiminta. TKI-rahoituksessa strategisen kehittymisen mittarina käytetään Business Finland -rahoituksen kehitystä ja julkaisutoiminnassa seurataan erityisesti vaativien A-julkaisutyypin julkaisujen kehitystä. Vaikuttavuutta arvioidaan myös yritysysteistyön onnistumisten kautta.

LAB kehittää jatkuvasti systemaattisia toimintatapoja vaikuttavuuden arviointiin ja jatkuvaan seurantaan. Yritys- ja työelämäkumppanit, muut sidosryhmät sekä asiakkailta esimerkiksi palvelumyynnin yhteydessä kerätyt palautteet ovat keskeisiä tietolähteitä TKI-toiminnan kehittämisessä. Systemaattisen asiakaskuuntelun toimintatapojen kehittäminen on olennainen osa LABin strategista kehittymistä. Yksittäisten projektien tasolla vaikuttavuutta seurataan projektien väli- ja loppuarviointien yhteydessä.

TKI-toiminnasta tehtiin ulkoinen arviointi vuonna 2023. Arvioinnissa selvitettiin, millaisia LABin nykyiset TKI-toiminnan menettelytavat ovat ja miten niitä tulisi kehittää. LABin TKI-henkilöstö osallistui laajasti arvioinnin toteuttamiseen. Palautetta kerättiin myös sidosryhmiltä. Arvioinnin

tulosten pohjalta LAB on valinnut vuodelle 2024 erilliset kehittämiskohteet TKI-toiminnan vaikuttavuuden kehittämiseksi. Ulkoisessa arvioinnissa laadittiin LABille myös alustava kehikko vaikuttavuuden jatkuvalla arvioinnille ja sen johtamiselle. Arviointimallin käyttöönotto tapahtuu vuoden 2024 aikana.

Tekeminen pohjautuu avoimuuteen ja hyvän tieteen tekemisen periaatteisiin

LAB on sitoutunut avoimen tieteen ja tutkimuksen edistämiseen kaikessa toiminnassaan. LUT-korkeakouluilla on yhteinen avoimen tieteen ja tutkimuksen politiikkadokumentti sekä eettiset toimintaperiaatteet. LAB on sitoutunut noudattamaan [vastuullisen ja eettisen tki-toiminnan periaatteita](#). Rekrytoinneissaan LAB on sitoutunut noudattamaan CoARAA eli vastuullisen tutkijanarvioinnin periaatteita, joiden toteuttamisesta LABissa laaditaan suunnitelma vuoden 2024 aikana. LUT-tiedekirjasto [tukee ja ohjeistaa](#) avoimen tieteen käytännön toteutuksessa.

Kestävän kehityksen edistäminen on osa LABin yhteiskunnallista vaikuttavuutta

Ilmastonmuutoksen hillitseminen ja hiilineutraali korkeakoulu vuonna 2025 ovat LABin strategisia valintoja. LAB on sitoutunut Arene ry:n Ammattikorkeakoulujen kestävän kehityksen ja vastuullisuuden ohjelmaan sekä YK:n maailmanlaajuiseen [Global Compact -yritysvastuualoitteeseen](#) ja YK:n kymmenen periaatteen mukaiseen toimintaan. LAB on mukana myös [muissa sitoumuksissa ja verkostoissa](#), ja toimintaa ohjaavat lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriön kestävän kehityksen linjaukset.

TKI-toiminnan ammattimaistamisen muotoja monipuolisesti hyödyntämällä LABin vahvuusalueet kehittävät kumppaneiden kanssa uusia teknologisia ratkaisuja, edistävät kiertotalouden liiketoimintaa, kehittävät alueiden vähähiilistä elinkeinorakennetta sekä vaikuttavat ihmisten ja ympäristön hyvinvoinnin edellytysten kehittymiseen. Kestävän kehityksen ilmentymistä seurataan [YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden](#) (SDG) kautta. Kaiken LABin TKI-toiminnan tulisi kohdentua valittuihin SDG-kriteereihin ja tavoitteen toteutumista seurataan projektitasolla.

LABin tavoitteena on kouluttaa vastuullisesti ajattelevia ja kestävästä kehitystä edistäviä osajia, jotka kykenevät toimimaan alansa ammattieettisten periaatteiden mukaisesti. Tätä seurataan opiskelijapalautteiden avulla opintojaksopalautteessa, AVOP-kyselyn LABin omalla kysymyksellä sekä amk-ryhmäedustajapalautteiden kautta.

Kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista tuetaan mm. hyödyntämällä LUT-konsernin osaamista, toimimalla LABin [Climate Action Planin](#) mukaisesti sekä kehittämällä yhteisömme jäsenten kestävän kehityksen osaamista ja valmiuksia. LABin laatu- ja kestävyystyön kehittämistä

ohjaa sisäinen laatu- ja kestävyystyön ohjausryhmä.

LAB seuraa ja raportoi vastuullisuudesta säännöllisesti [vastuullisuusraportissa](#) sekä YK:n Global Compact-raportointialustalla. Kampusten kestävä kehitystä seurataan hiilijalanjälkimittarilla.

Viestinnällä ja julkaisutoiminnalla tehdään TKI-toiminnan tulokset näkyviksi

LAB-ammattikorkeakoulun viestintä ja markkinointi on strategialähtöistä ja tavoitteellista. Viestinnän ja markkinoinnin päätarkoituksena on tukea LABin mission, vision, strategian ja arvojen toteutumista sekä kasvattaa LABin brändiä, tunnettuutta ja mainetta sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Konkreettisia viestinnän toimenpiteitä ovat mm. tunnettuuden vahvistaminen omissa kanavissa (mm. uutiset ja artikkelit LABin verkkosivuilla ja somessa), LABin vahvuuksiin nojaava TKI- ja koulutusviestintä ansaituissa medioissa (medianäkyvyys) sekä kansallisen ja kansainvälisen opiskelijarekrytoinnin johdonmukainen kehittäminen (markkinointi ja markkinointiviestintä). Viestinnästä vastaa LUT-korkeakoulujen viestintä- ja markkinointitiimi, joka toimii yhteistyössä koulutusalojen ja strategisten vahvuusalueiden kanssa.

Julkaisutoiminta on keskeinen osa LABin yhteiskunnallisen vaikuttavuuden varmistamista ja tieteellisen vaikuttavuuden kasvattamista. Julkaisujen avulla viedään käytäntöön TKI-toiminnassa ja koulutuksessa syntyneitä tuloksia. LABin julkaisutoiminnan tavoitteena on julkaista ammatillisen korkeakoulutuksen kannalta merkittäviä artikkeleita, tutkimuksia, raportteja ja oppimateriaaleja. LABin julkaisutoimintaa tukevat julkaisutoiminnan ohjeet sekä LUT-tiedekirjasto. Julkaisutoiminnan kehittämistä ja seurantaa varten LABissa on julkaisutoimikunta.

Vahvuudet

Vaikuttavuusarviointi tarjoaa hyvän pohjan TKI-toiminnan kehittämiseen ja seurantaan

Avoimen tieteen ja tutkimuksen prosessi on selkeä ja hyvin ohjeistettu

Kehittämiskohteet

Vaikuttavuusmallin käyttöönotto johtamisen eri tasoilla

A-julkaisutyypin julkaisujen tuen kehittäminen (mm. aika, vertaistuki, palvelut)

Avoimen tieteen periaatteiden vieminen laajasti käytäntöön

2.2 Vaikuttava tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta sekä taiteellinen toiminta

- Auditointiryhmän arvio

TKI-toiminnalle ja taiteelliselle toiminnalle on asetettu tavoitteet ja mittarit

LABin strategian ja auditointihaastatteluiden mukaan LAB haluaa olla koulutusta tarjoava innovaatiokorkeakoulu. TKI-toiminnan vaikuttavuudelle on asetettu selkeät tavoitteet ja vaikuttavuutta arvioidaan strategiaan pohjautuvilla mittareilla. TKI-toiminnan strategiset mittarit kohdistuvat TKI-rahoituksen ja julkaisutoiminnan määrän seurantaan. Mittarit ovat määrällisiä ja toimivat hyvin TKI-toiminnan vaikuttavuuden arvioinnin tukena. Auditointivierailun mukaan LABin johtoryhmä ja hallitus seuraavat TKI-toiminnan vaikuttavuutta ja mittareiden tuottamaa tietoa. LABin intran mukaan TKI-toimintaa, sen tuloksellisuutta ja kehittymistä seurataan systemaattisesti myös TKI-johdon kokouksissa, yksiköissä, henkilöstöfoorumeissa ja -kokouksissa. TKI-toiminnan vaikuttavuudesta kerätään tietoa myös hankkeiden väli- ja loppuarvioinneissa.

TKI-hankkeilla on myös laadulliset tulostittarit. Lisäksi palautetta kerätään työelämäkumppaneilta, asiakkailta ja sidosryhmiltä, ja palautetietoa hyödynnetään ohjausryhmissä TKI-toiminnan kehittämisessä. Auditointihaastatteluissa nostettiin esiin tarve laadullisten TKI-toiminnan vaikuttavuutta mittaavien työkalujen lisäämiselle. Auditointiryhmä totesi samansuuntaisen tarpeen. Auditointihaastatteluissa toivottiin, että vaikuttavuutta mitattaisiin nykyistä enemmän yritysysteistyön laadun, alueiden yritysten kasvun ja työvoiman saatavuuden perusteella. Tällä hetkellä LABissa kehitetään TKI-toiminnan vaikuttavuusmallia.

LABissa on hiljattain tehty TKI-toiminnan vaikuttavuuden ulkoinen arviointi, joka on toiminut pohjana strategiatyölle ja profiilin tarkastelulle. Arvioinnissa selvitettiin TKI-toiminnan menettelytapoja ja kehittämistarpeita. Tulosten pohjalta LAB on asettanut kehittämiskohteita TKI-toiminnan vaikuttavuudelle. Näihin kuuluvat muun muassa tutkimuksellisuuden kasvattaminen, TKI-toiminnan strategisen suunnan täsmentäminen, hanketoiminnan strategisuuden varmistaminen sekä TKI-osaamisen vahvistaminen. Keväällä 2024 päivitetystä strategiassaan LAB on määritellyt kolme vahvuusalueuttaan, jotka ovat aineeton arvonluonti, monikäyttöiset materiaalit sekä hyvinvoiva ihminen. Auditointihaastatteluiden mukaan LABissa pyritään rakentamaan laajoja hankekokonaisuuksia, jotka vastaavat ajankohtaisiin haasteisiin. TKI-toiminnan ulkoisen arvioinnin suositusten perusteella LABiin perustetaan syksyllä 2024 neljä uutta tutkimusryhmää, jotka LABin verkkosivujen mukaan vahvistavat TKI-toiminnan ammattimaistamista ja terävöittävät vahvuusalueiden tutkimuksellista sisältökärkeä. Myös TKI-infrastruktuuria on vahvistettu. TKI-toiminnan haasteena on ollut löytää riittävästi osaavia asiantuntijoita kasvavaan hanketoimintaan, mikä on haastanut TKI-toiminnan toteuttamista ja vaikuttavuutta. Auditointihaastatteluiden mukaan tilanne on kääntynyt aikaisempaan verrattuna parempaan suuntaan ja osaajia on saatu suunnattua hankkeisiin entistä paremmin.

LABin taiteellinen toiminta keskittyy Muotoiluinstituutin tarjoamaan 11 koulutusohjelmaan sekä taidealan henkilöstön ja opiskelijoiden osallistumiseen TKI-toimintaan. Auditointihaastatteluissa korostui Muotoiluinstituutin merkittävä rooli kansallisesti. LABin taiteellisen toiminnan vaikuttavuutta mitataan muun muassa näyttelyiden määrällä, niiden kävijämäärillä sekä LABin

opiskelijoiden ja alumni menestyksellä taidealan kilpailuissa. Muotoiluinstituutin opiskelijoiden ja valmistuneiden taiteellisen menestyksen seuraaminen on yksi keskeinen keino mitata taiteellisen toiminnan vaikuttavuutta. Taiteellisen toiminnan vaikuttavuutta arvioidaan myös rahoituksen ja julkaisuiden määrillä.

Osana taiteellista toimintaa LABissa on toteutettu useita hankkeita yhteistyössä yritysten kanssa, ja näin yritys yhteistyö tuo taiteen lähemmäksi ihmisiä. Taiteellisen toiminnan ja TKI-toiminnan yhdistävien hankkeiden kumppaneilta pyydetään palaute jo hankkeiden aikana, jolloin toimintaa voidaan suunnata palautteen perusteella. Muotoiluinstituutilla on myös runsaasti yhteistyötä muiden taidekorkeakoulujen, alan ammatillisten toimijoiden ja järjestöjen kanssa. Myös kansainvälistä yhteistyötä on edistetty taiteellisen toiminnan yhteistyön vahvistamiseksi ja verkostojen luomiseksi. Taiteellisesta toiminnasta ja sen vaikuttavuudesta viestitään aktiivisesti ulospäin eri keinoin, josta esimerkkeinä LABin julkaisema taiteeseen ja muotoiluun keskittyvä lehti, sosiaalisen median viestintä, julkaisut, näyttelyt ja alumnihaastattelut.

LABin TKI-toiminta ja taiteellinen toiminta uudistavat korkeakoulun toiminta-alueita

Auditointihaastatteluissa korostui niin henkilöstön kuin sidosryhmien näkemys LABin TKI-toiminnan ja taiteellisen toiminnan yhteiskuntaa uudistavasta otteesta. Sidosryhmät korostivat LABin merkittävää roolia osaajien tuottamisessa LABin toiminta-alueille. LABin nähtiin tunnistavan alueiden tarpeita ja vastaavan niihin aktiivisesti. LABin ja sen sidosryhmien välillä on aktiivista TKI-toimintaa, ja siihen etsitään myös yhteisiä rahoituskanavia. Auditointiryhmä suosittelee, että LAB ottaa vielä nykyistä laajemmin yrityksiä ja alueiden muita työelämätoimijoita mukaan TKI-toimintaan.

Vaikuttavuuden näkökulmasta ulkoisen rahoituksen kasvattaminen nähtiin LABissa keskeisenä kehittämisen kohteena, sillä sen avulla voidaan tukea alueellisten yritysten tarpeita ja täten vahvistaa LABin TKI-toiminnan vaikuttavuutta. Auditointihaastatteluiden mukaan LAB on aktiivisesti yhteydessä sidosryhmiin rahoitushakujen edistämiseksi, ja sidosryhmät kokivat LABin luotettavaksi yhteistyökumppaniksi. Sidosryhmien edustajat näkivät, että LABilla on merkittävä vaikutus toiminta-alueidensa kehittämiseen. He toivoivat, että LAB-ammattikorkeakoulu ja LUT-yliopisto voisivat vielä nykyistä enemmän olla samoissa hankkeissa mukana yhdessä.

Auditointihaastatteluiden mukaan LABissa on kehitetty julkaisutoimintaa ja muuta TKI-viestintää. LABissa kutsutaan aikaisempaa aktiivisemmin verkostoja eri tilaisuuksiin, LAB ylläpitää erilaisia blogialustoja ja toteuttaa podcast-sarjaa. Julkaisujen tekemistä tuetaan julkaisupalkkiolla.

Hyvään tieteelliseen käytäntöön ja avoimeen tieteeseen on ohjeistuksia,

mutta niiden sisäistämistä tulee tukea

LABin itsearviointiraportin mukaan LUT-korkeakouluilla on yhteinen avoimen tieteen ja tutkimuksen politiikkadokumentti sekä eettiset toimintaperiaatteet. LAB on sitoutunut noudattamaan vastuullisen ja eettisen TKI-toiminnan periaatteita ja henkilöstölle on tarjolla näihin liittyvää koulutusta ja tukea. Auditointihaastatteluiden mukaan opettajatutorit opettavat opiskelijoille hyvää tieteellistä käytäntöä, kuten tieteen eettisyyttä ja vilpin ehkäisyä.

Auditointihaastatteluiden mukaan opiskelijat eivät juurikaan tunnustaneet hyvän tieteellisen käytännön integroitumista opetukseen. Opiskelijat kokivat, että eettiset ohjeet esitellään liian myöhäisessä vaiheessa opintoja. He toivoivat, että hyvä tieteellinen käytäntö sisältyisi nykyistä enemmän jokaiseen opintojaksoon. Auditointiryhmä suosittelee, että LABin koko korkeakouluuyhteisössä korostetaan hyvää tieteellistä käytäntöä. Sekä oppimistehtävä- että opinnäytetyöohjeissa tulee huomioida hyvän tieteellisen käytännön periaatteet sekä kertoa, miten vilppitapauksia käsitellään korkeakoulussa ja millaisia rangaistuksia vilpistä seuraa.

Avointa tiedettä edistetään LABissa pääosin julkaisuiden kautta, ja edistämiseksi noudatetaan LUT-korkeakoulujen avoimen tieteen periaatteita. LUT-tiedekirjasto tukee ja ohjeistaa avoimen tieteen käytännön toteutuksessa opiskelijoita ja henkilöstöä. LABissa on henkilöstölle avoimen tieteen koulutustarjotin, joka sisältää julkaisutoimintaan ja aineistohallintaan liittyviä osuuksia sekä tilaisuuksia avoimista oppimateriaaleista ja lisensoinnista. Opiskelijat eivät auditointihaastatteluissa tunnustaneet avoimen tieteen merkitystä eivätkä siihen liittyvää koulutustarjontaa tai tukea. LABin tulee varmistaa, että koko korkeakouluuyhteisö on tietoinen avoimen tieteen merkityksestä, siihen liittyvistä koulutuksista ja tuesta.

LAB on sitoutunut noudattamaan vastuullisen tutkijanarvioinnin periaatteita (Coalition of Advancing Research Assessment, CoARA). LABissa valmistellaan TKI-vararehtorin johdolla CoARAN toteuttamiseksi sopimuksen edellyttämä toimintasuunnitelma vastuullisen arvioinnin prosessin etenemisestä. Tavoitteena on tunnistaa toimenpiteitä, joiden avulla tutkimuksen laatua voidaan mitata muutoin kuin pelkkien julkaisumäärien ja hankerahoituksen määrän kautta. Auditointiryhmä suosittelee, että LAB pohtii CoARAN periaatteita suhteessa jo määriteltyihin TKI-toiminnan vaikuttavuuden mittareihin ja muuttaa omia TKI-toiminnan vaikuttavuuden mittareitaan CoARAN periaatteiden mukaiseksi.